

pestprotocol

HOE GAAN WE MET ELKAAR OM OP OBS ALDOENDE?

Februari 2018

Inhoud

Inleiding	2
Plagen of pesten	3
De Kanjerafspraken.....	4
melden van pesten	5
Een taak van school en ouders	5
Preventie.....	7
Wat u mag verwachten van de leerkrachten op school?.....	8
Aanpak.....	9
In de praktijk.....	10
Samenvattend.....	13

Inleiding

Op Obs Aldoende vinden we het belangrijk dat elk kind zich veilig voelt. Dat is de basis waaruit een leerling zich kan ontwikkelen. Pesten heeft een negatieve invloed op het welbevinden van een leerling en staat een goede ontwikkeling in de weg. Daarom proberen wij pestgedrag te voorkomen en leren we leerlingen respect voor elkaar te hebben, om zo een klimaat te creëren, waarin de leerlingen zich harmonieus en op een prettige en positieve manier kunnen ontwikkelen. De leerkrachten bevorderen deze ontwikkeling door het scheppen van een veilig klimaat en een prettige werksfeer in de school en op het schoolplein.

In dit protocol hebben wij vastgelegd hoe wij op een oplossingsgerichte aanpak het pestgedrag van kinderen benaderen. We willen snel en zo adequaat mogelijk handelen. Daarbij houden we een oplossing voor ogen die alle partijen zo veel mogelijk recht doet. Om die reden is het belangrijk dat ouders en leerkrachten samenwerken.

Alle leerkrachten van Aldoende hebben de Kanjertraining gevolgd en het certificaat behaald. Dit houdt in dat alle leerkrachten het ongewenste gedrag op dezelfde manier zullen benaderen en de Kanjer-aanpak zullen hanteren.

Door te werken met de Kanjermethode werken wij aan:

- Het bevorderen van vertrouwen en veiligheid in de klas.
- Het versterken van de sociale vaardigheden bij leerlingen.
- Beheersing van verschillende oplossingsstrategieën bij pesten en andere conflicten.
- Bewustwording van de eigenheid bij leerlingen.
- Leren om verantwoordelijkheid te nemen.
- Het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie

Werken volgens de Kanjermethode, zorgt voor vertrouwen, veiligheid rust en wederzijds respect.

Daar waar ouder(s)staat, kan ook als verzorger(s) gelezen worden.

Plagen of pesten

Er is een verschil tussen plagen en pesten. Pesten is systematisch, herhaald en langdurig iemand lastig vallen met de bedoeling de ander pijn te doen. Dit kan zijn door een of meerdere leerlingen. De ander is altijd dezelfde persoon. Er is altijd sprake van een machtsverschil tussen pester en het slachtoffer.

Plagen daarentegen is van korte duur. Het richt zich niet elke keer op dezelfde persoon en omdat er geen machtsverschil is kan de ander terugplagen.

Plagen gebeurt in het zicht van de leerkrachten. Pesten gebeurt achter de rug van leerkrachten.

Daarom weet een leerkracht zelden zelf precies wat er zich precies afspeelt tussen de leerlingen onderling. De leerkracht zal dit moeten horen van de leerlingen zelf.

Heerst er in een klas een mentaliteit van respect en vertrouwen, dan zal er minder gepest worden dan wanneer er een onveilige sfeer heerst waarin kinderen zich moeten bewijzen en bezig zijn met hun status in de groep.

De Kanjerafspraken

Obs Aldoende streeft een positieve, opbouwende sfeer na in de gehele school. Wij doen dit binnen de kaders van de wet en binnen het kader van de kanjerafspraken.

De Kanjerafspraken zijn:

We vertrouwen elkaar
We helpen elkaar
Niemand speelt de baas
Niemand lacht uit
Niemand is of blijft zielig

Obs Aldoende zet, door het geven van de Kanjerlessen, in op het versterken van het onderling vertrouwen en het besef dat het goed is elkaar te helpen. Binnen dat kader speelt niemand de baas, hebben we plezier met elkaar en ben je of blijf je niet zielig. Duidelijk wordt gesteld dat de leerlingen ten opzichte van elkaar niet de baas zijn. De leerkracht daarentegen is op school “de baas/ het gezag” en de ouders zijn dat thuis.

Signaleren van pesten

Tijdens de pauze is er een pleinwacht op het plein. Als er iets gebeurt kan er direct worden ingespeeld op de situatie. Er kan dan direct met de betrokken leerlingen worden gesproken of er wordt na binnenkomst met de hele klas over de situatie gesproken.

Ongewenste situaties in de groep worden direct besproken. We gaan er vanuit dat de kinderen door deze aanpak vrij zijn om hun zorgen te delen en dat structureel pestgedrag op deze manier wordt voorkomen.

Ook staan er per maand een aantal lessen van de Kanjertraining op het programma. Via deze methode wordt er geleerd om met elkaar over gevoelens te praten, hoe je iemand kunt aanpreken en hoe er gehandeld kan worden om pesten te stoppen.

De school laat leerlingen vanaf groep 5 twee keer per jaar de leerling vragenlijst invullen van het Kanjervolg- en adviessysteem (kanvas.kanjertraining.nl). Op deze manier brengt de school stelselmatig in kaart of leerlingen zich gepest voelen, bang zijn gepest te worden en of ze zelf aangeven te pesten. De school is ook alert op hoge scores op ongelukkig en somber zijn, die kunnen

aanduiden dat leerlingen gepest worden. Ook de leerkracht vult vanaf groep 1 deze lijst in. De leerlingen die opvallend scores worden besproken en meegenomen in de (groeps)plannen voor de groep.

Melden van pesten

De school heeft een pest coördinator; Lise-Anne Bijlhouwer. Zij is naast de leerkracht en de directie degene die het beleid vormgeeft en aanspreekpunt kan zijn voor leerlingen, ouders en de leerkrachten van de school. Zij kan een begeleidende rol hebben in het aanpakken/bestrijden en preventie van eventueel pestgedrag.

Een taak van school en ouders

Veel ouders verlangen van de school dat “het kwaad” (= de pester) moet worden bestreden en dat “het goede” moet worden beschermd. De school kiest er echter niet voor om leerlingen te beoordelen als behorend bij “kwaad of goed”. Ieder mens maakt weleens fouten. De weg van de mens, en die van het kind in het bijzonder, gaat met vallen en opstaan. Kinderen hebben het recht daarin fouten te maken te worden begeleid en te worden opgevoed. Ouders en leerkrachten hebben die opvoedingsplicht.

Om die reden hebben we ook een bepaalde verwachting van u als ouder;

-U spreekt in positieve zin over andermans opvoeding en andermans kind. Dat doet de school ook over u en uw kind. Kunt u dit niet, dan houdt u uw mond.

-U geeft blijk van zelfbeheersing. Dit betekent dat u niet het recht heeft andermans kind, andere ouder of een leerkracht verbaal of fysiek te overdonderen/aan te vallen.

-Als u zich zorgen maakt over het welzijn van uw of van een andermans kind, dan **overlegt** u met de school. We gaan dan op zoek naar een oplossing die goed is voor u en uw kind, maar ook goed is voor de andere leerlingen. De school is hierin uw medestander.

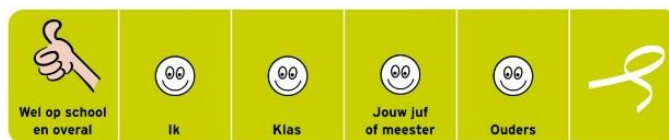
-Als ouder kent u het verschil tussen overleg waarin zorg wordt gedeeld/ een oplossing wordt gezocht en kwaadsprekerij en achterklap.

Tips voor ouders:

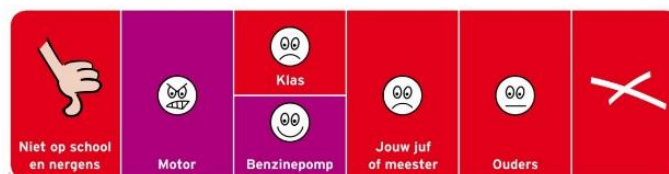
1. Ook mijn kind kan doen als de zwarte, rode of gele pet. Ook mijn kind kan pesten.
2. Ook mijn kind kan worden gepest.
3. Ik neem het probleem serieus.

4. Ik raak niet in paniek.
5. Ik straf niet fysiek en ga niet “uit mijn dak” als ik hoor dat mijn kind vaak doet als de zwarte pet.
6. Ik probeer erachter te komen wat mogelijke oorzaken kunnen zijn van het gedrag van mijn kind.
7. Ik vraag mij af:
 - Voelt mijn kind zich veilig thuis?
 - Voelt mijn kind zich veilig op school?
 - Pest mijn kind uit stoerheid of uit gewoonte?
 - Pest mijn kind omdat het denkt dat het zo hoort?
 - Pest mijn kind omdat het bij de groep wil horen?
 - Welke t.v.-programma’s kijkt mijn kind allemaal?
 - Wat doet mijn kind allemaal op internet?
 - Weet mijn kind wel wat het doet, wat het aanricht?
8. Ik besteed extra aandacht aan mijn kind.
9. Ik corrigeer agressieve buien.
10. Ik stimuleer mijn kind om aan sport te doen of bij een club te gaan.
11. Ik overleg met de school, ik ga niet zelf ingrijpen.
12. Ik bied hulp aan mijn kind.
13. Ik leesboeken over pesten en/ of vraag informatie op.
14. Ik schakel eventueel een expert in als ik dat nodig vind of als de school dat aangeeft.

Dit doen we wel

Dit doen we niet

De school neemt het overzicht van de smileys als uitgangspunt: “Het is prima dat jouw vrienden het leuk vinden wat jij bedenkt en doet, maar als de rest van de klas dat niet leuk vindt, evenals jouw juf of meester, (en jouw ouders als die erachter komen) dan gaan we dat niet doen op school.”

Je blijft fatsoenlijk en je laat je gedrag niet bepalen door je uitdager(s): “Geef geen benzine aan pesters of kinderen met ander ongewenst gedrag.” Mocht een leerling zich niet willen houden aan de afspraken zoals weergegeven in de smileys, dan wordt dat met de ouders van het betreffende leerling besproken. In dit gesprek wordt ervan uitgegaan dat de ouders met de school willen

meedenken om een oplossing te zoeken die goed is voor het eigen kind, andere kinderen, de leerkracht, de school en de buurt.

Preventie

Met behulp van de kanjerlessen doet de school aan preventie.

Kernpunten in de aanpak:

1. De Kanjerafspraken.
2. Denk goed over jezelf en de ander.
3. Pieker niet in je uppie, maar deel je zorgen met de ander.
4. Denk oplossingsgericht.
5. Geef op een nette manier je mening en doe je voordeel met kritiek die je krijgt.
6. De school maakt onderscheid tussen onvermogen en onwil.

Is er sprake van **onvermogen**, dan mag deze leerling erop vertrouwen dat hiermee rekening wordt gehouden. Deze leerling heeft veel te leren in een moeizaam proces. De omgeving heeft daar begrip voor.

Is er sprake van **onwil**, dan krijgt deze leerling een grens gesteld, ook als dat samengaat met onvermogen. Bij onwil kan geen beroep meer worden gedaan op begrip vanuit de omgeving. Die rek is eruit. Het kan namelijk niet zo zijn dat de omgeving overal rekening mee moet houden en dat het onwillige kind om wat voor reden dan ook “de eigen gang” kan gaan.

7. Hulp in de vorm van een maatje/buddy/tutor (bemiddeling).
8. Duidelijk schoolbeleid en handhaving ervan.

Wat u mag verwachten van de leerkrachten op school?

1. Voorbeeldgedrag

U mag verwachten dat de leerkrachten van de school respectvol omgaan met uw kind en met u als ouder(s)/verzorger(s).

U mag verwachten dat de leerkrachten onderling respectvol met elkaar omgaan. Zij zijn zich bewust van het gezegde: "Een goed voorbeeld doet goed volgen."

U mag verwachten dat de leerkrachten twee gedragstalen weten te spreken. De ene gedragstaal sluit aan op de straatcultuur (= directief: duidelijk, helder en grens stellend), de andere gedragstaal sluit aan op de wereld van wederzijds respect (richt zich op het geven van inzicht).

Het voorbeeldgedrag van de leerkracht nodigt kinderen uit om over te stappen naar de wereld van wederzijds respect.

Doet zich een probleem voor op school, dan mag u van de leerkrachten verwachten dat zij daarmee oplossingsgericht aan de slag gaan. Zeurgerichte of wraak- en haatgerichte reacties vinden geen voedingsbodem bij de leerkrachten.

2. Correcte reactie van de leerkracht op excuus van kinderen voor hun wangedrag.

Reactie leerling: Maar hij/zij daagt mij uit!

Leerkracht: Je laat je uitdagen en opjatten. Doe alsof de opjutter een radio is. Je hoort het wel, maar luistert niet.

Reactie leerling: Ik deed het wel, maar hij/zij vertelde niet dat ik moest stoppen.

Leerkracht: Je moet rekening leren houden met gevoelens van een ander. Als iemand niet blij kijkt, dan moet jij je afvragen of het wel leuk is wat jij allemaal doet.

Reactie leerling: Maar hij/zij deed het ook bij mij.

Leerkracht: Natuurlijk hoeft jij het niet over je kant te laten gaan. Maar dan ZEG je er iets van. Je gaat niet schelden, zeuren, huilen, roddelen. En gaat het door? Dan haal jij je schouders op en denkt: jammer dan. Je stapt naar je maatje. Wordt het heel erg? Dan stap je naar de juf of meester. En die weten van wanten. Daar mag je op vertrouwen.

Reactie leerling: Ik deed het wel, maar ik deed het niet alleen. Waarom moet u mij weer hebben?

Leerkracht: Ik ben niet van plan om slecht over je te denken. Maar ik ben ook een soort scheidsrechter waar je de discussie niet mee aangaat. Anders gezegd: als je iets doet wat niet helemaal de bedoeling is en ik zie dat, dan ga je daarover met mij niet in discussie.

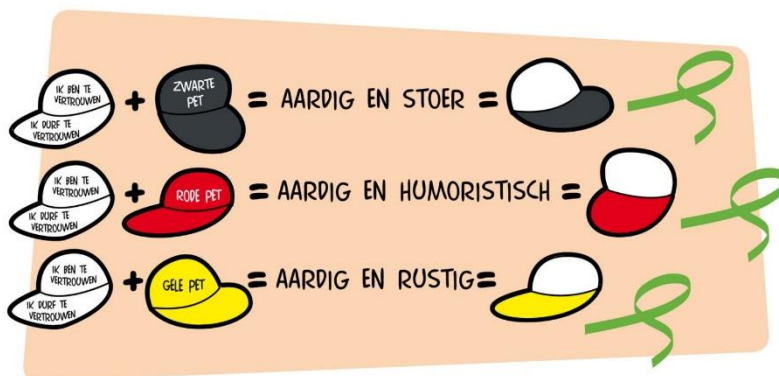
Aanpak

Het rollenspel

De Kanjertraining richt zich op meer dan pesten alleen. Kinderen leren om te gaan met vervelend gedrag van een ander. Kinderen die zich misdragen worden aangesproken op hun

verantwoordelijkheid en hun verlangen het goede te doen. De meeste kinderen bedoelen het goed, maar “het kan er behoorlijk brutaal uitkomen”. Daarin wijkt een kind niet af van veel volwassenen. Als zoiets zich voordoet, dan is het goed dat het kind wordt gecorrigeerd. Omdat leerkrachten en ouders niet alles zien, is het van belang dat kinderen zelf ook enige zelfredzaamheid vertonen. Kinderen kunnen best aan elkaar vertellen dat ze last hebben van bepaald gedrag. Omdat kinderen, op een enkeling na, niet vervelend willen doen, zijn op dit niveau de meeste problemen op te lossen.

In de Kanjertraining wordt geoefend in rollenspelen, Hoe je kunt reageren op vervelend gedrag. Dit gebeurt met gedragsrollen met behulp van verschillende petten. Kinderen leren recht op te staan, de ander aan te kijken en te zeggen: “Ik vind dit vervelend, Wil je ermee stoppen?” Vervolgens lopen ze naar een andere leerling die ze kunnen vertrouwen, een “maatje”. Daar gaat de leerling niet zeuren, maar gaat samen met het maatje iets anders doen. Als het op deze manier niet oplost is, gaat de leerling samen met zijn maatje naar de juf of meester. Tijdens dit rollenspel hebben medeklasgenoten de neiging om te giechelen om het grensoverschrijdend gedrag van de uitdager. Aan deze leerlingen wordt duidelijk gemaakt dat dit giechelgedrag het pestgedrag van de uitdager versterkt. Ze geven als het ware “benzine” aan een vervelend lopend motortje. De leerlingen leren geen voeding (benzine) meer te geven aan vervelend gedrag. Zo oefent niet alleen de gepeste, maar ook de omstander.

In de praktijk

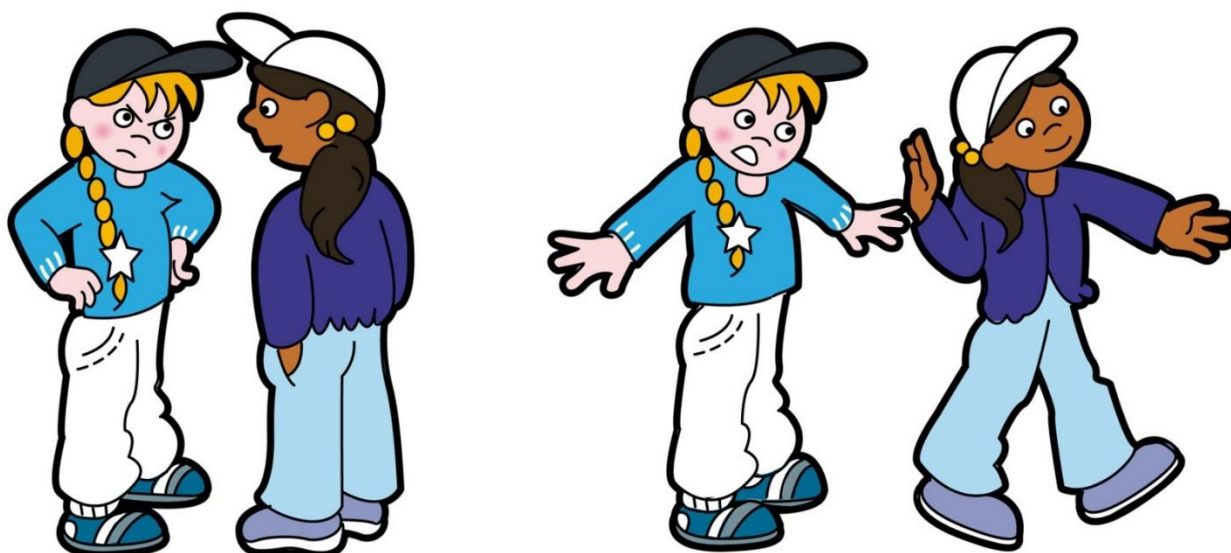
A. Kinderen die handelen uit onvermogen, zijn goed te corrigeren als hun ouders goed samenwerken met de leerkrachten.

B. Kinderen die handelen uit onvermogen zijn moeilijk te corrigeren als hun ouders dat onvermogen als excuus voor vertoond wangedrag gebruiken.

C. Kinderen die zich willen misdragen zijn snel te corrigeren (omdat er geen onvermogen meespeelt) als ouders op dezelfde lijn zitten als de school.

D. Kinderen die zich willen misdragen, zijn niet te corrigeren als ouders het een probleem van school vinden. "Val ons niet lastig met gezeur over ons kind. Ons kind mag zijn zoals het is!"

Op school trainen we dit:

Veel leerlingen gaan vervelend met elkaar om. Blijf rustig. Haal je schouders op. Sommige leerlingen zijn gewoon in de war. Maak je niet druk. Jammer dan.

Kom je naar gedrag tegen? Zeg en doe dan dit:

1. Wil je ermee stoppen? Ik krijg een naar gevoel van jouw gedrag. Ik vind het vervelend dat je dit (schelden, achterna roepen, slaan enz.) doet.

2. Wil je er niet mee stoppen? Meen je dat?

3. Zoek het uit. Hier heb ik geen zin in. Je haalt je schouders op en gaat iets gezelligs doen. Je blijft rustig, je blijft eigen baas (je laat je niet bepalen door een vervelend persoon) je doet als de witte pet.

4. Ga weg bij vervelend gedoe. **Zoek** een maatje, doe iets gezelligs, **maak** een kletspraatje met iemand anders. Op die manier kom je meestal van pesters af.

5. Zorg ervoor dat jezelf geen benzine geeft. Ga je reageren dan wordt het alleen

maar erger.

6. Stopt het niet? Dan wordt het alleen maar erger.

Weten jij en je maatje geen oplossing dan stap je naar de juf of meester toe.

Vraag aan je juf of meester of die wil helpen een ruzie op te lossen. Je juf of meester doet dat buiten de klas, want je klasgenoten willen rustig werken. Je meester of juf stelt dan de volgende vragen.

Wat is er volgens jou gebeurd?

Jij en je klasgenoot waarmee je ruzie hebt, vertellen elk hun eigen verhaal. Je onderbreekt elkaar niet. Je meester of juf moet namelijk goed begrijpen wat er aan de hand is. Dus: niet door elkaar heen praten.

Hoe is dat voor jou?

Bijvoorbeeld: werd je daar boos om, verdrietig, voelde jij je beledigd, word je daar altijd mee gepest. enz. Hoe kan het weer goed komen? Wat zou je willen dat de ander doet?

Wat zou je zelf kunnen doen?

Je bespreekt met elkaar, op welke manier het weer goed zou kunnen komen. Wat je zelf kunt doen en wat je van de ander verwacht.

Juf of meester vraagt: "Wat is volgens jou de beste oplossing?"

Afsluiting

Juf of meester schrijft de oplossing en afspraken op. Jij en je klasgenoot omarmen elkaar en ondertekenen de afspraken. Zo lukt het meestal op een goede manier ruzie op te lossen.

Nog meer tips:

1. zoek geen moeilijkheden op	7. Niet iedereen vindt jou aardig en dat hoort zo!
2. laat zwarte en rode petjes kletsen. Geef geen benzine aan dit gedrag.	8. Doe zelf niet als een zwart, rood of geel petje.
3. Pieker niet in je uppie, maar ga praten met iemand die jij vertrouwt.	9. Luister naar tips (kritiek) en doe je voordeel ermee.
4. Als je overlegt met iemand die jij vertrouwt dan ga je niet roddelen, maar dan vertel je waar je bang voor bent of last van hebt	10. Denk goed na over jezelf en over je tegenstander.
5. Zoek een oplossing die goed is voor jou, maar ook goed voor je (vervelende) klasgenoot.	11. Zoek een maatje die jou kan helpen.
6. Zeur niet steeds hoe erg je het hebt, maar doe er wat aan.	12. Vraag hulp bij je juf of meester als die nergens vanaf weten.
	13. Vertrouw erop dat je juf of meester kunnen en willen helpen.

Het gaat wel eens mis.

Hoe lossen we dit op.

Wil jij het niet oplossen en jouw ouders vinden dat prima?

Dan hebben jij en je ouders een probleem.

De school beschermt het leerproces en zorgt voor een veilige leeromgeving. Dat kan betekenen dat je uit de groep of desnoods van de school wordt verwijderd.

Samenvattend

-We werken op Obs Aldoende preventief. We laten zien hoe het hoort en geven het goede voorbeeld.

-We volgen de leerlingen sociaal emotioneel via een leerlingvolgsysteem. Vanaf groep 5 vullen de leerlingen zelf ook een beoordeling in.

-Wanneer er bij een leerling een patroon ontstaat van onwenselijk gedrag (wat via een gesprekje met de leerkracht niet meer op te lossen valt), zal de leerling een gesprek hebben met de directie en worden ouders op de hoogte gesteld van dit gesprek. Dit is meestal voldoende om een gedragsverandering te realiseren.

-Wanneer dit toch niet het gewenste resultaat oplevert worden ouders en leerling uitgenodigd voor een gesprek om school. Hier worden alle kanten van het probleem nog eens bekeken en worden er afspraken gemaakt.

-Ook vindt er een gesprek plaats met de gepeste leerling en zijn/haar ouders. Tijdens dit gesprek gaan we op zoek naar een manier om weer vertrouwen te krijgen en het welbevinden weer te doen toenemen. We gaan niet in gesprek over de pester en de maatregelen die getroffen zijn.

-De volgende stap bij het nogmaals overtreden van de afspraken is verwijdering uit de klas. De leerling wordt een dag opgevangen in de kamer van de directie en maakt hier zijn/haar werk. Na schooltijd wordt er bekeken of de leerling weer terug kan naar de eigen groep. We noemen dit een eerste verwijdering.

-De volgende stap is verwijdering van school voor een dag. Er worden dan ook stappen ondernomen richting jeugdzorg en het bestuur en de leerplichtambtenaar worden op de hoogte gesteld. Dit om er voor te zorgen dat het leerproces in school beschermt blijft en er een veilige leeromgeving is.

-De laatste en definitieve stap is het verwijderen van de leerling van school.

Ondertekening door directie:

datum: februari 2017

Naam: Wendy Romijn

**Ondertekening door medezeggenschapsraad:
2017**

datum: februari

Naam: